

Rikets tilstand og fremtidsutsikter

EBA/Entreprenørdagen

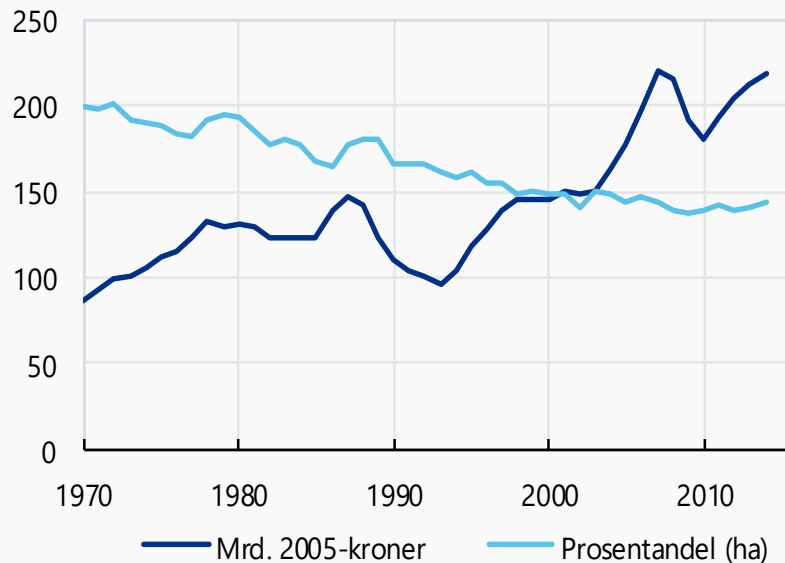
Sjeføkonom Øystein Dørum, NHO
Torsdag 8. juni 2017

Dere bygger landet

Viktig: 60% av fastlandsinvesteringene, 10% av verdiskaping/sysselsetting

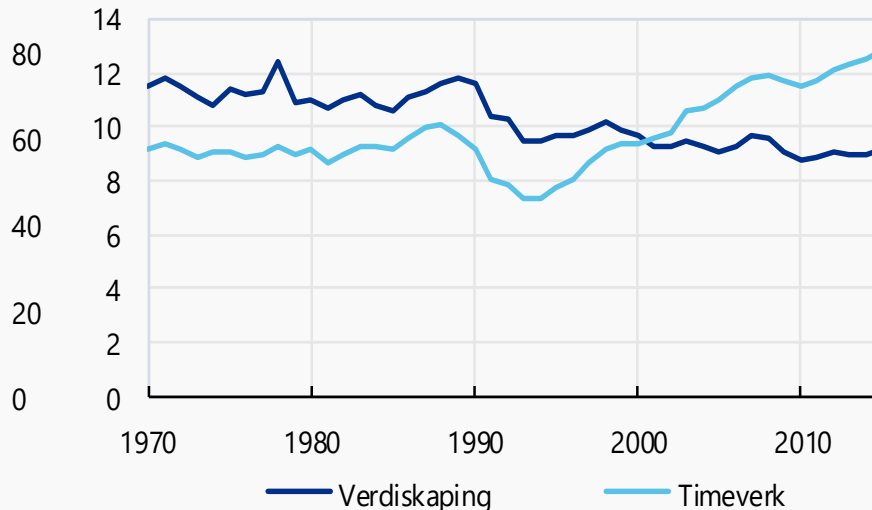
F-Norge: Bruttoinv. i bygg/anlegg

Kilde: Statistisk sentralbyrå/NHO

Bygg/anlegg

Prosent av Fastlandsbedriftene

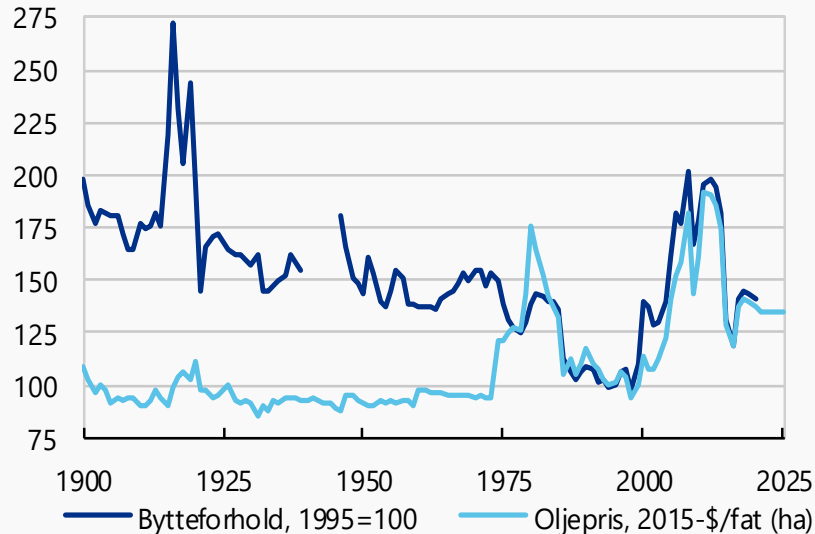

Kilde: Statistisk sentralbyrå/NHO

Fra gullalder til oljebremser: Store omstillinger forut

Nasjonen trenger nye eksportinntekter, ny verdiskaping, nye jobber

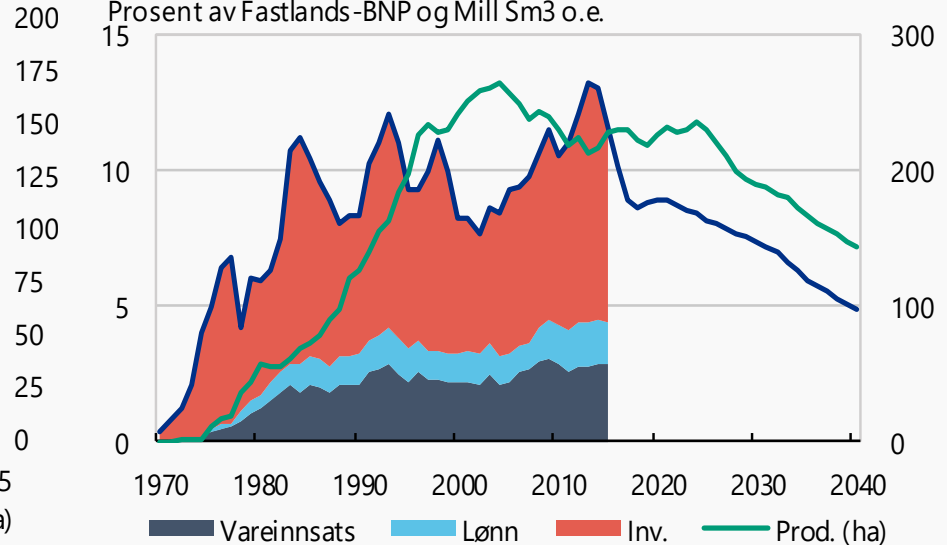
Norge: Oljepris og bytteforhold

Kilde: RNB14/OECD EO/DatstreameVNHO

Oljeproduksjon og ressursbruk

Prosent av Fastlands-BNP og Mill Sm3 o.e.

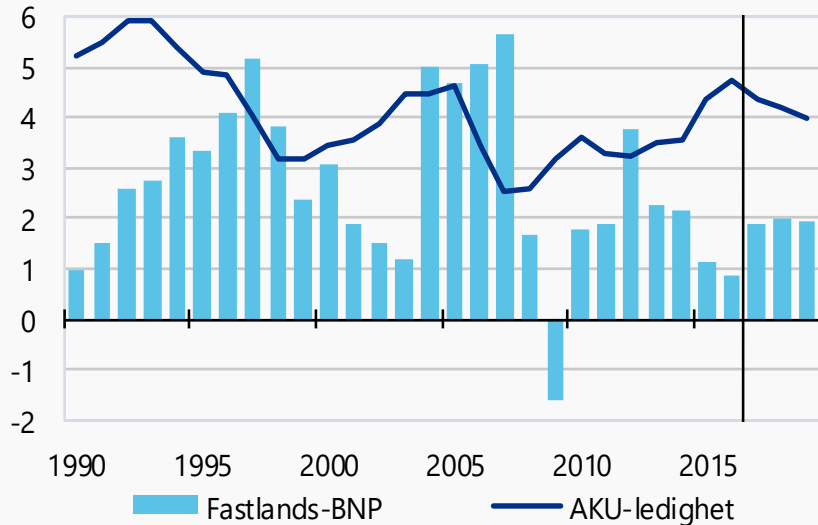
Kilde: Statistisk sentralbyrå/IFIN, PM17/NHO

Norge, syklisk: Verste bak oss, men svakt oppsving

Seks «støtdempere»: Skjevt sjokk. Innvandring. Lønn. NOK. Rente. Oljepenger

Norge: Fastlands-BNP og ledighet

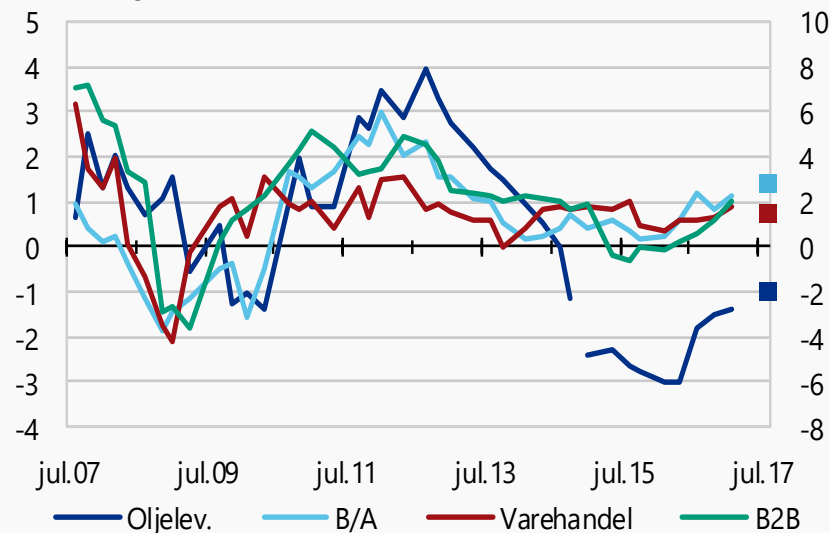
Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå/Thomson Datastream/NHO, ØO17-1

Reg. nettverk: Produksjon. Endring

Siste 3m og neste 6m. Skala -5 til +5. Prod. ha

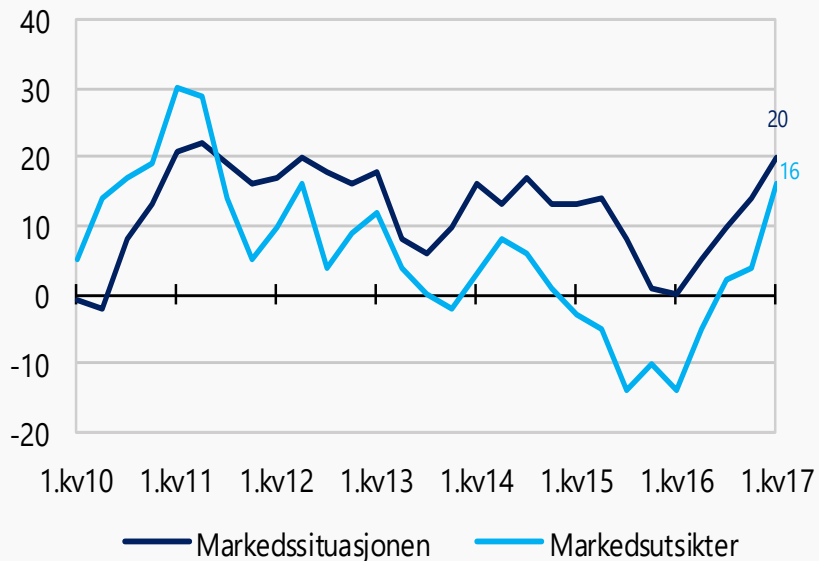

Kilde: Norges Bank/Thomson Datastream/NHO

...slik også vårt eget økonomibarometer tyder på

Markedsindeks - Hele NHO

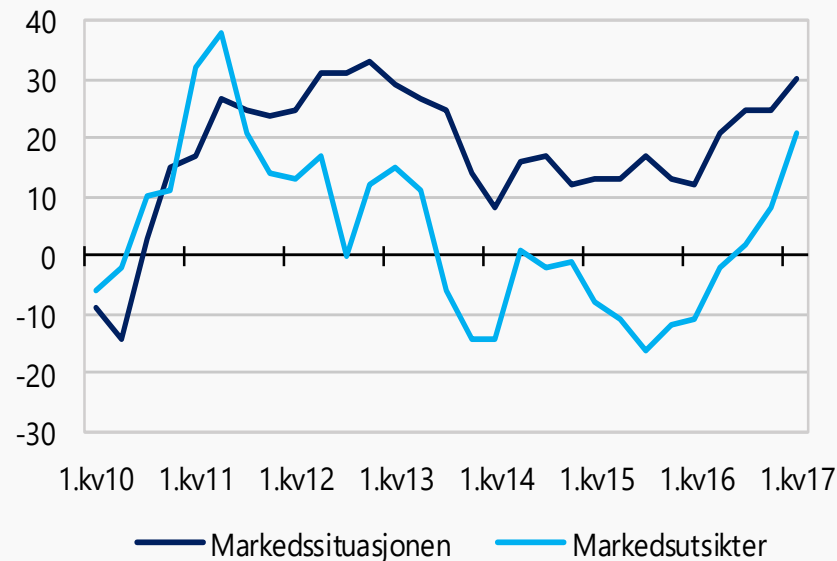
Prosent. Differanse mellom positive og negative svar

Kilde: NHO/NØB

Markedsindeks - Bygge- og anleggsvirk.

Prosent. Differanse mellom positive og negative svar

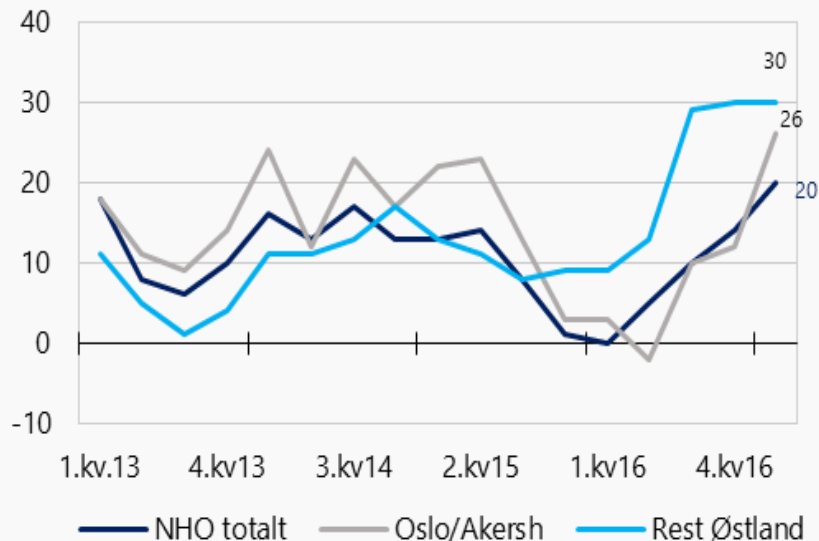

Kilde: NHO/NØB

Bredt basert oppgang også regionalt

Markedssituasjonen - landsdeler

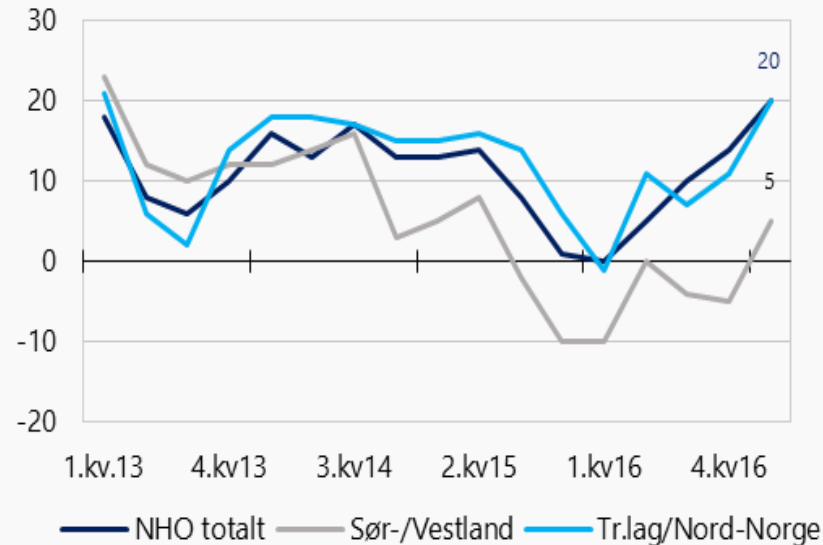
Prosent. Differanse mellom positive og negative svar

Kilde: NHO

Markedssituasjonen - landsdeler

Prosent. Differanse mellom positive og negative svar

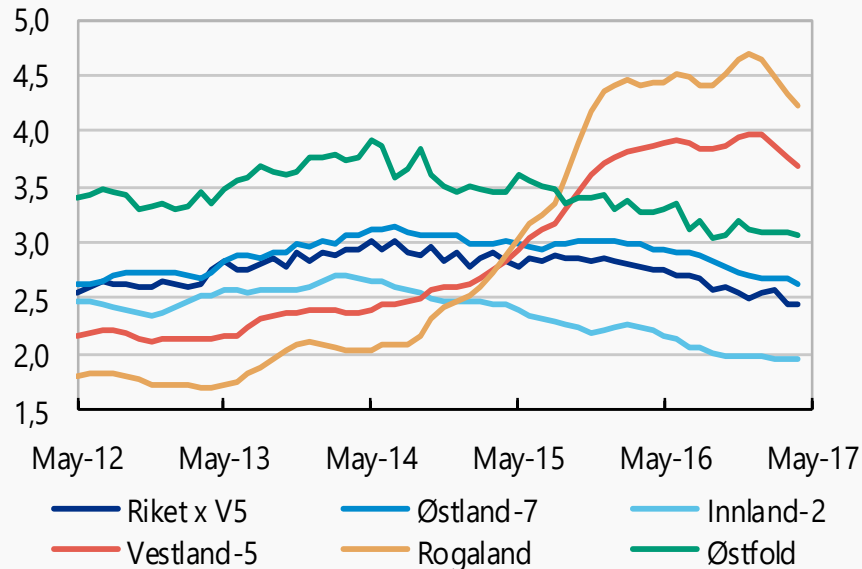

Kilde: NHO

Skjevt sjokk – fleksibelt arbeidstilbud

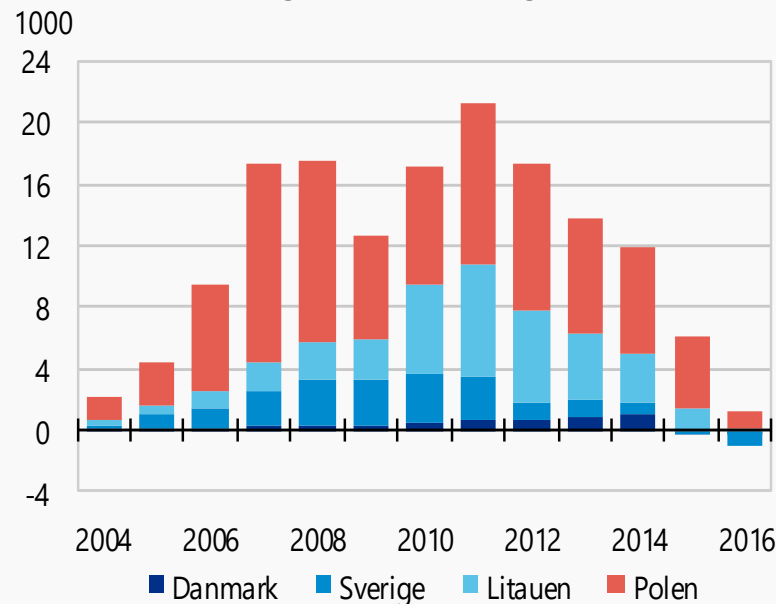
Registrert ledighet. Regioner

Pst. Sesongjustert vha nasjonaleses.faktorer

Kilde: NAV/Thomson Datastream/NHO

Nettotoinnvandring etter landbakgrunn

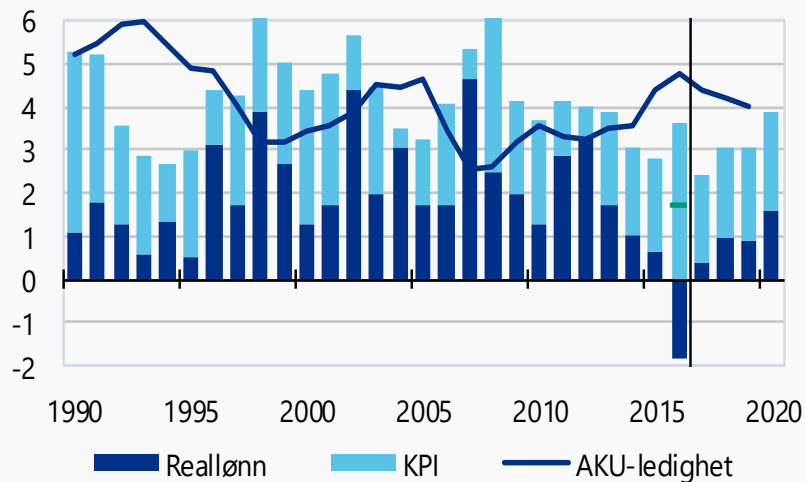
Kilde: Finansdepartementet, RNB2017/NHO

Oljebrems – og rekordlav lønnsvekst

(Men kronen har snudd, og lav lønnsvekst er tveegget.)

Norge: Årslønn og ledighet*

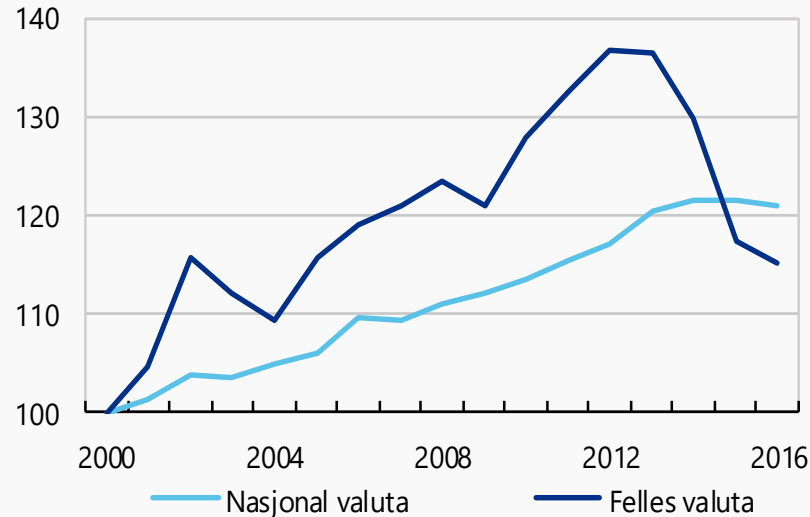
Prosentvis endring og nivå i prosent

*) TBU-anslag og norm 2017. SSBs anslag for årslønn og konsumpriser 2018-20
Kilde: Statistisk sentralbyrå/TBU/Thomson Datastream/NHO, ØØ17-1

Timelønnskostnader i industrien

Norge/handelspartnerne, indeks 2000 = 100

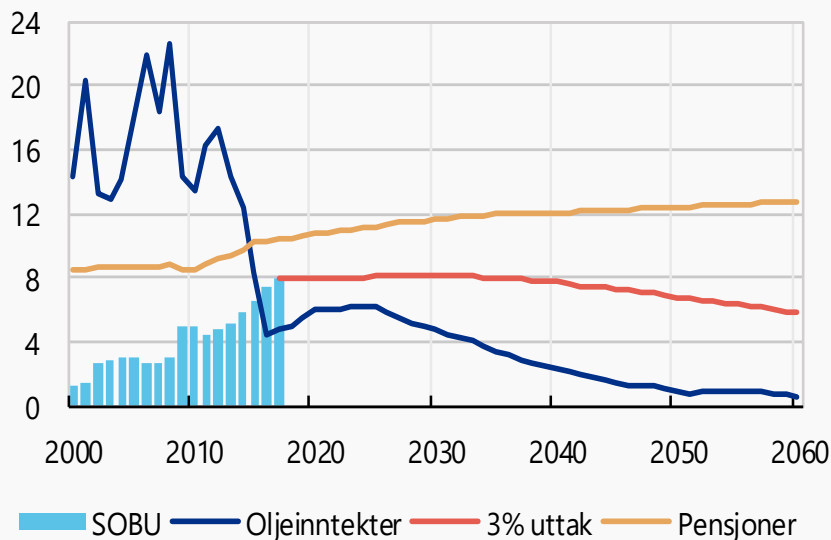
Kilde: TBU

Mindre drahjelp fra budsjettpolitikken fremover

Kortsiktig: Fra 11^{'''} til 3^{'''}/år. Langsiktig: 1,7%/tiår, 5^{'''}/år

Budsjettindikatorer

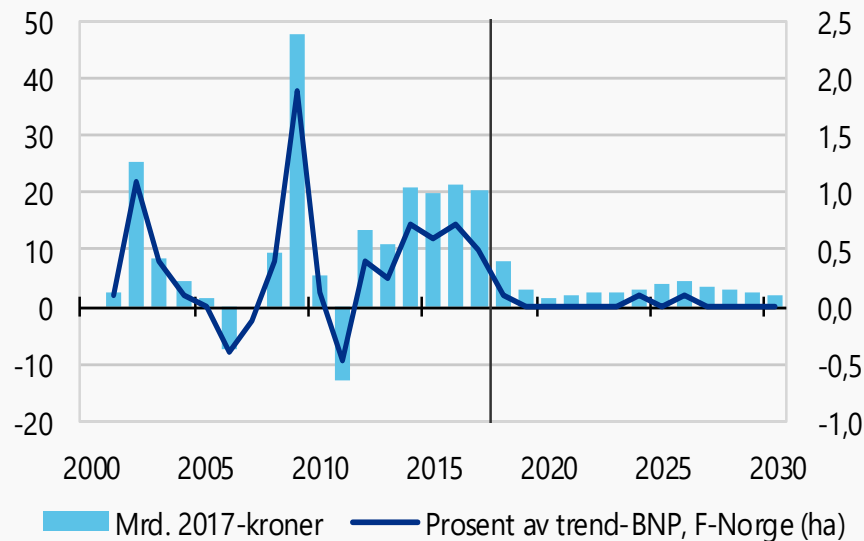
Prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge

Kilde: Finansdepartementet, PM17 og NB17 (oljeinntekter)/NHO

Strukturelt, oljekorrigert underskudd

Endring fra året før ved 3 prosent uttak

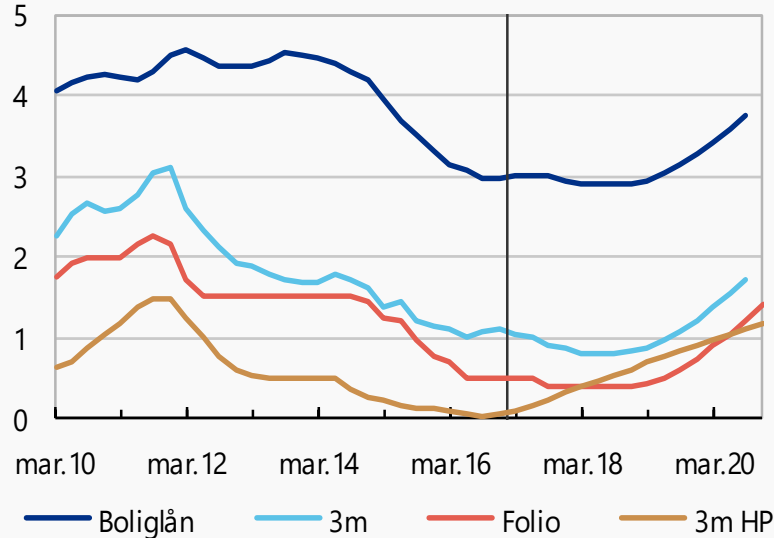
Kilde: FIN, RNB17/Thomson Datastream/NHO

Rentebunnen (heldigvis) nådd. Mindre oljepenger

NB: Første heving des-19. Rekordhøy gjeld. Inntekt -1½%. Lavere boligpriser

Renter

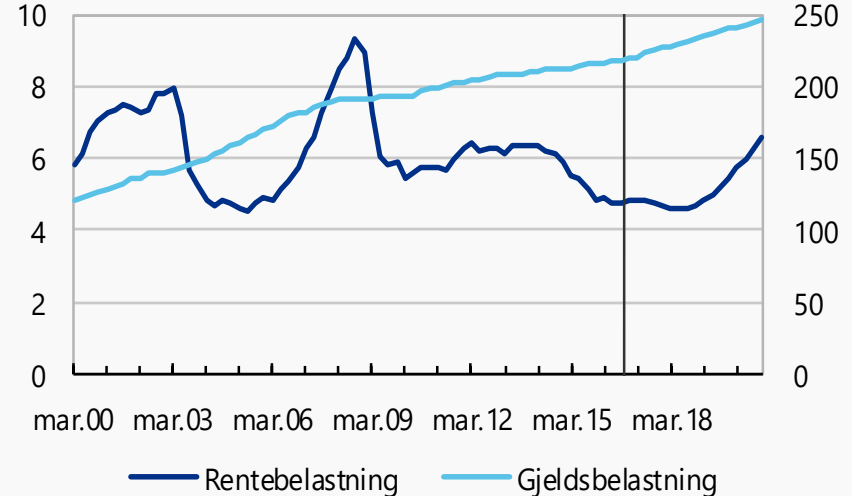
Prosent

Kilde: Norges Bank, PPR 2017-I/NHO

Gjelds- og rentebelastning

Prosent av disponibel inntekt*

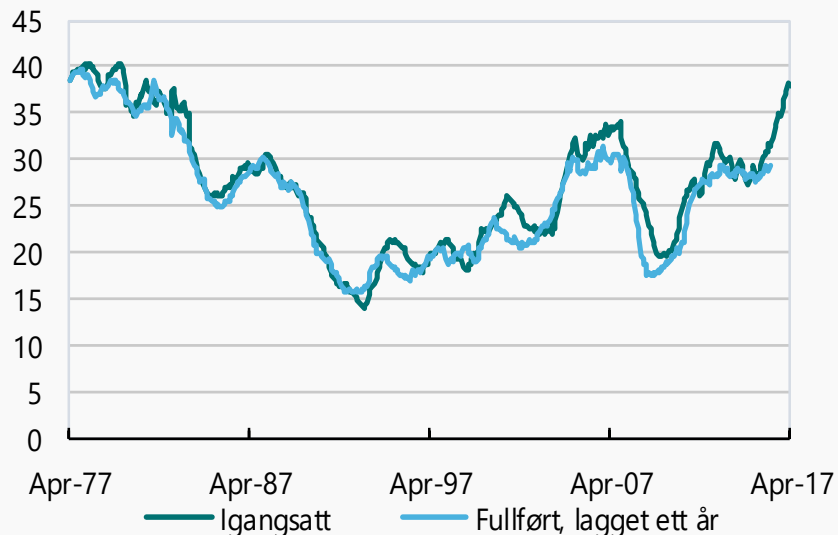
*) Rentebelastning i pst av disponibel inntekt + renteutgifter. Inntekt korrigert for aksjeutbytte
Kilde: Norges Bank, PPR 2017-I/NHO

Avkastningsjakt har gitt NB *bang for the bucks*

Bruker nå nær rekordhøy andel på investeringer i bolig og offentlig

Norge: Boligbygging

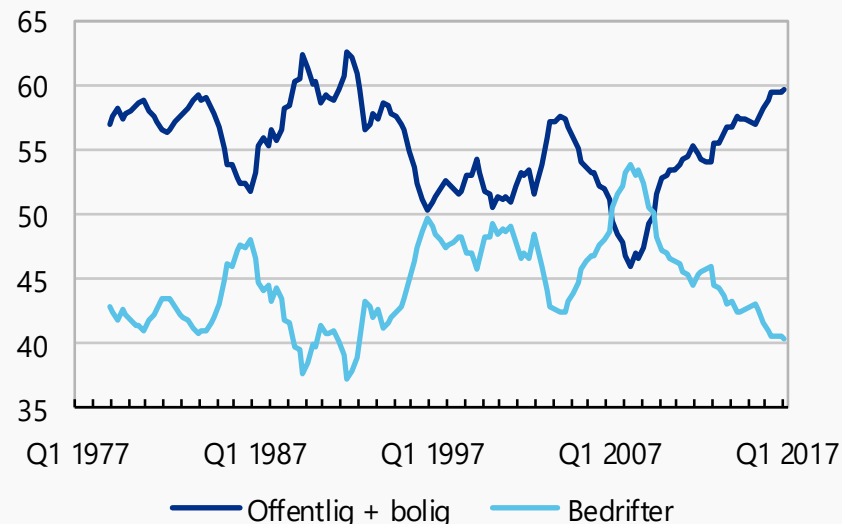
1000 enheter, 12m sum

Kilde: Thomson Datastream/NHO

Norge: Fastlandsinvesteringer

Faste 2014-priser. Fire kv. sum. Prosentandel

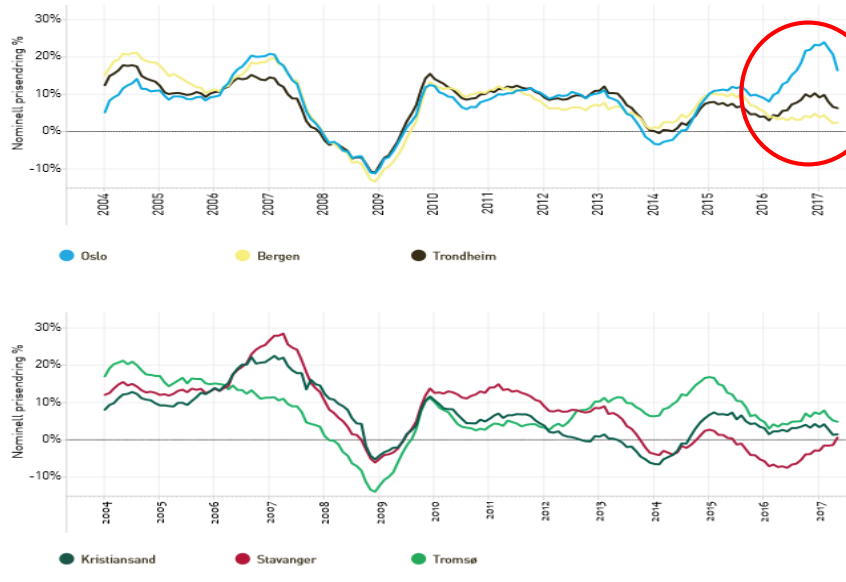

Kilde: Statistisk sentralbyrå/Thomson Datastream/NHO

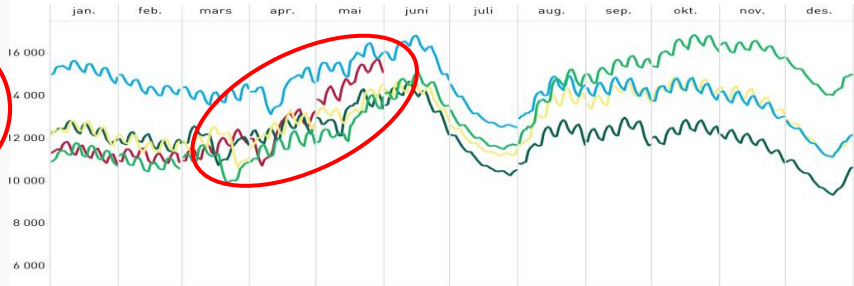
Men nå begynner innstramningstiltakene å bite

Sj nedgang både april og mai. Å/å fra 13% til 8,3%. Flere til salgs, tregere oms.

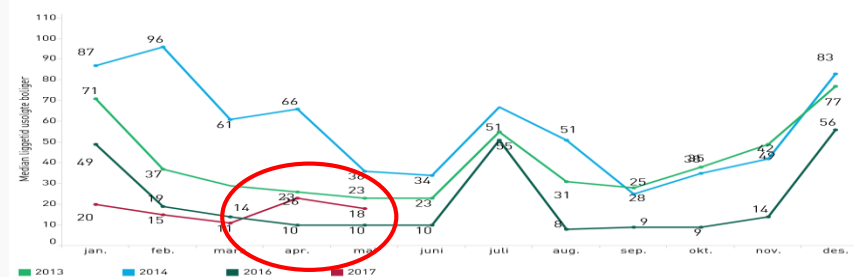
Tolv månedersveksten i ulike regioner. Nominell prisendring. Månedstall. Prosent.

Antall boliger til salgs. Alle boliger. Daglige tall.

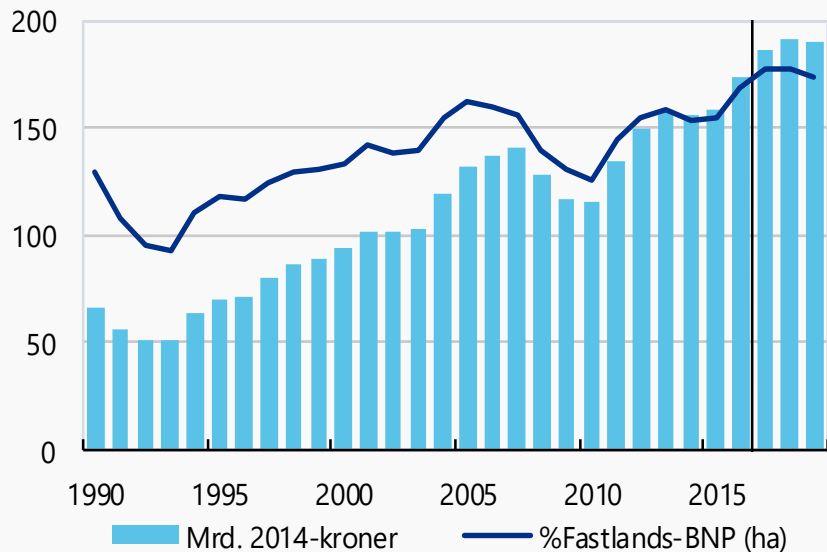
Median alder/tiggetid på de usolgte boligene.

Mye mindre drahjelp herfra fremover

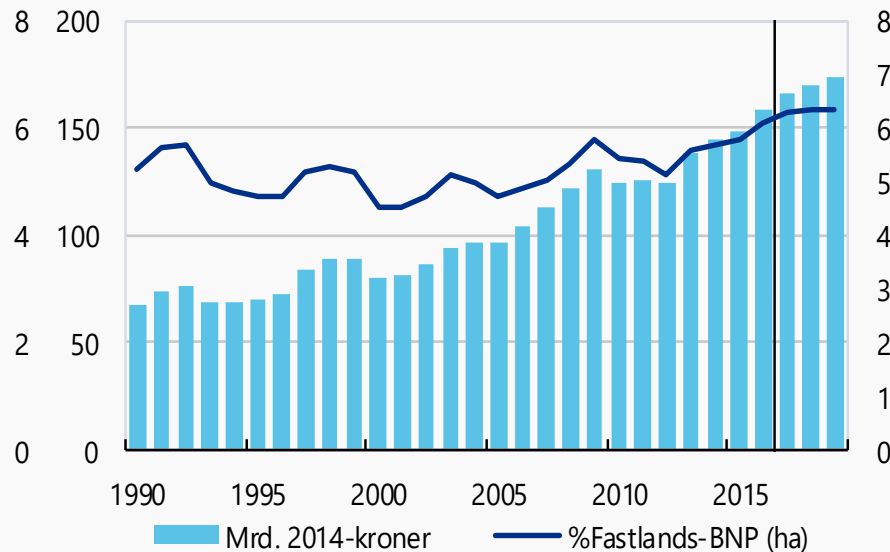
I alt +20 mrd. i år, +9 mrd. i 2018, +3 mrd. i 2019

Norge: Boliginvesteringer

Kilde: Statistisk sentralbyrå/Thomson Datastream/NHO, Ø017-1

Norge: Offentlige investeringer

Kilde: Statistisk sentralbyrå/Thomson Datastream/NHO, Ø017-1

Ikke lengre annerledeslandet: Trangere tider forut

- «Krise» avverget. Syklisk oppsving. 2017 > 2016
- Men medvinden (oljepenger, rente, krone) løyer. Moderat vekst
- Lavere underliggende vekst og stort omstillingsbehov
- *Vi trenger: Nye eksportinntekter, ny verdiskaping, nye statsinntekter, nye jobber, mer effektivitet => Flere jobber i privat sektor er deler av svaret*
- Godt utgangspunkt: Rikt. Homogent. Veldrevet. Har omstilt før
- Men har ikke kommet i gang. Oljepenger som sovepute?